

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSOMMISSIE**

GEWONE ZITTING 2018-2019

29 APRIL 2019

**ONTWERP VAN ORDONNANTIE
betreffende de jeugdhulpverlening en
jeugdbescherming**

AMENDEMENTEN

na verslag

**ASSEMBLÉE RÉUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

SESSION ORDINAIRE 2018-2019

29 AVRIL 2019

**PROJET D'ORDONNANCE
relative à l'aide et à la protection de la
jeunesse**

AMENDEMENTS

après rapport

Zie :

Stukken van de Verenigde Vergadering :

B-175/1 – 2018/2019 : Ontwerp van ordonnantie.

B-175/2 – 2018/2019 : Verslag.

Voir :

Documents de l'Assemblée réunie :

B-175/1 – 2018/2019 : Projet d'ordonnance.

B-175/2 – 2018/2019 : Rapport.

Nr. 1 (van de heer André du BUS de WARNAFFE (F), mevrouw Hannelore GOEMAN (N), mevrouw Carla DEJONGHE (N), de heer Alain MARON (F), mevrouw Véronique JAMOULLE (F), de heren Michel COLSON (F) en Paul DELVA (N))

Artikel 64

In het derde lid, een 5°/1 in te voegen, luidend :

« 5°/1 de jongere, als onderzoeksmaatregel, opleggen om deel te nemen aan een vormings- of sensibiliseringssmodule over de gevolgen van de gestelde daden en de impact ervan op de slachtoffers, van maximum 30 uur en georganiseerd door de dienst die hij aanwijst ; ».

VERANTWOORDING

Hoewel de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, voorziet in opleidingsmodules of modules ter bewustwording van de gevolgen van de gestelde handelingen, alsook van de invloed daarvan op de eventuele slachtoffers, in de voorbereidende fase, voorziet het ontwerp van ordonnantie niet in die mogelijkheid. De Brusselse jeugdrechtters en de diensten voor herstelrechtelijke en educatieve acties die belast zijn met die modules onderstrepen dat die laatste waardevolle onderzoeksinstrumenten zijn.

De indieners van het amendement delen de verzuchting van het Verenigd College om de voorbereidende fase niet af te leiden van de basisdoelstelling, te weten het onderzoek, maar onderstrepen dat, indien het ontwerp van ordonnantie de jeugdrechter de mogelijkheid geeft de jongere in het kader van het onderzoek een dienst van algemeen belang te doen leveren volgens zijn leeftijd en capaciteiten, van minstens vijftien uur en maximum dertig uur, op basis van het arrest die wij hebben gekregen van het Hof van Cassatie, hetzelfde zou moeten gelden voor de modules ter bewustwording van de gevolgen van de gestelde handelingen.

Het Hof van Cassatie heeft in een arrest van 21 maart 2003 gesteld dat « *de jeugdrechter tijdens de voorbereidende fase van de procedure voor de toepassing van een van de maatregelen bedoeld in titel II, hoofdstuk III, van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, ten aanzien van de minderjarige die vervolgd wordt voor een als misdrijf omschreven feit, de voorlopige maatregel van bewaring kan opleggen om hem in zijn leefomgeving te laten en hem in voorkomend geval te onderwerpen aan het in artikel 37, § 2, 2°, van die wet. Het voorlopig toezicht kan gepaard gaan met de voorwaarde om een prestatie van opvoedkundige of filantropische aard te leveren die aangepast is aan de leeftijd en de middelen van de minderjarige, mits die voorwaarde er, net als de hele maatregel, hoofdzakelijk toe strekt de bij artikel 50 van de wet bepaalde onderzoeken te kunnen uitvoeren en niet dient als een sanctie, een herstel of een louter educatieve maatregel, wat niet kan worden*

N° 1 (de M. André du BUS de WARNAFFE (F), Mmes Hannelore GOEMAN (N), Carla DEJONGHE (N), M. Alain MARON (F), Mme Véronique JAMOULLE (F), MM. Michel COLSON (F) et Paul DELVA (N))

Article 64

À l'alinéa 3, insérer un 5°/1, rédigé comme suit :

« 5°/1 imposer au jeune, à titre de mesure d'investigation, de participer à un module de formation ou de sensibilisation aux conséquences des actes accomplis et à leur impact sur les victimes, de maximum trente heures, organisé par le service qu'il désigne ; ».

JUSTIFICATION

Bien que la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, à la prise en charge des mineurs ayant commis un fait qualifié infraction et à la réparation du dommage causé par ce fait autorise les modules de formation et de sensibilisation aux conséquences des actes accomplis et à leur impact sur les victimes lors de la phase préparatoire, le projet d'ordonnance ne reprend pas cette possibilité. Or, les juges de la jeunesse bruxellois et les services d'actions restauratrices et éducatives chargés d'organiser ces modules soulignent que ces derniers sont des outils d'investigation précieux.

Les auteurs de l'amendement partagent la préoccupation du Collège réuni de veiller à ce que la phase préparatoire ne soit pas détournée de sa finalité première, à savoir l'investigation, mais soulignent que si le projet d'ordonnance permet au juge de la jeunesse d'imposer au jeune, à titre d'investigation, d'effectuer une prestation d'intérêt général en rapport avec son âge et ses capacités, de minimum quinze heures et de trente heures au plus, en se basant sur les enseignements de la Cour de cassation, il devrait en être de même des modules de sensibilisation.

La Cour de Cassation, par arrêt du 21 mars 2003, a en effet admis que « *le juge de la jeunesse peut, pendant la phase préparatoire de la procédure tendant à l'application d'une des mesures prévues au titre II, chapitre III, de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, prendre provisoirement, à l'égard du mineur poursuivi du chef d'un fait qualifié infraction, la mesure de garde provisoire consistant à le laisser dans son milieu et à le soumettre, le cas échéant, à la surveillance prévue à l'article 37, § 2, 2°, de ladite loi; cette mesure dite de mise sous surveillance provisoire peut être assortie de la condition d'accomplir une prestation éducative ou philanthropique en rapport avec l'âge et les ressources du mineur, pourvu que cette condition soit prévue essentiellement, à l'instar de l'ensemble de la mesure, en vue de permettre la réalisation des investigations définies à l'article 50 de la loi, et non comme une sanction, une*

toegestaan tijdens de voorbereidende fase van de procedure, zelfs als de minderjarige het hem ten laste gelegde feit zou hebben bekend en zou instemmen met de voornoemde voorwaarde. ».

Het Parlement van de Franse Gemeenschap heeft onlangs een decreet aangenomen dat artikel 101 van het decreet van 18 januari 2018 houdende het Wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming wijzigt om de modules tijdens de voorlopige fase toe te staan met als reden dat « *de deelname van een jongere aan modules die de rechter informatie verschafft over onder meer het vermogen van de jongere om een kader na te leven, te reflecteren over de zin van het wettelijk verbod dat hij vermoedelijk heeft overtreden, zijn gedrag en de mogelijke alternatieven te analyseren en zich bewust te worden van zijn middelen. In die zin is de opleidings- of bewustmakingsmodule een onderzoeksinstrument op basis waarvan de rechter een inhoudelijk aangepaste maatregel kan treffen. Bovendien is het gebruik van die modules als voorlopige maatregel een bijkomende mogelijkheid voor de jeugdrechter om de persoonlijkheid van de jongere te beoordelen, rekening houdend met zijn leefomgeving.* ».

We zijn het eens met die argumenten. Het lijkt ons dan ook opportuun om de opleidingsmodules of modules ter bewustwording van de gevolgen van de gestelde handelingen, alsook van de invloed daarvan op de eventuele slachtoffers toe te staan in de ordonnantie tijdens de voorlopige fase onder dezelfde voorwaarden als voor de prestatie van algemeen nut die uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie werden gehaald, te weten dat het wel degelijk moet gaan om een onderzoeksmaatregel die beperkt moet worden tot maximum 30 uur.

réparation ou une mesure exclusivement éducative, ce qui ne peut être admis au cours de la phase préparatoire de la procédure, quand bien même le mineur serait en aveu pour le fait qui lui est reproché, et marquerait son accord concernant la condition précitée. ».

Le Parlement de la Communauté française vient de voter un décret qui modifie l'article 101 du décret du 18 janvier 2018 portant le Code de la prévention, de l'aide à la jeunesse et de la protection de la jeunesse pour autoriser les modules lors de la phase provisoire au motif que « *la participation du jeune à ces modules permet d'éclairer le juge notamment sur la capacité du jeune à respecter un cadre, à entamer une réflexion sur le sens de l'interdit légal qu'on le suspecte d'avoir transgressé, à analyser ses comportements et les alternatives possibles et à prendre conscience de ses ressources. En ce sens, le module de formation ou de sensibilisation constitue un outil d'investigation susceptible d'aider le juge à prendre une mesure adéquate au fond. De plus, le recours à ces modules à titre de mesure provisoire est une possibilité supplémentaire pour le juge de la jeunesse d'apprecier la personnalité du jeune, sans l'éloigner de son milieu de vie.* ».

Nous faisons nôtres ces arguments. Il nous paraît dès lors opportun d'autoriser les modules de formation ou de sensibilisation aux conséquences des actes accomplis et à leur impact sur les victimes au sein de l'ordonnance lors de la phase provisoire et ce, aux mêmes conditions que celles prévues pour la prestation d'intérêt général et tirées de la jurisprudence la Cour de Cassation, à savoir qu'il doit bien s'agir d'une mesure d'investigation qui doit être limitée à 30 heures maximum.

André du BUS de WARNAFFE (F)
 Hannelore GOEMAN (N)
 Carla DEJONGHE (N)
 Alain MARON (F)
 Véronique JAMOULLE (F)
 Michel COLSON (F)
 Paul DELVA (N)

Nr. 2 (van de heer Alain MARON (F) en mevrouw Zoé GENOT (F))

Artikel 74

De woorden « *of gesloten* » te schrappen.

VERANTWOORDING

De verantwoording zal tijdens de vergadering gegeven worden.

N° 2 (de M. Alain MARON (F) et Mme Zoé GENOT (F))

Article 74

Supprimer les mots « *ou fermé* ».

JUSTIFICATION

La justification sera donnée en séance.

Nr. 3 (van de heer Alain MARON (F) en mevrouw Zoé GENOT (F))

Artikel 86

De woorden « *of gesloten* » te schrappen.

VERANTWOORDING

De verantwoording zal tijdens de vergadering gegeven worden.

N° 3 (de M. Alain MARON (F) et Mme Zoé GENOT (F))

Article 86

Supprimer les mots « *ou fermé* ».

JUSTIFICATION

La justification sera donnée en séance.

Alain MARON (F)
Zoé GENOT (F)